

Čtvrtý týden postní - cesta odpuštění a uzdravení

V uplynulých týdnech jsi nově pochopil(a) či zakusil(a) něžnou lásku tvého nebeského Otce a hlouběji jsi přijal(a) zaslíbení, z čeho tě Kristus vykoupil a čím tě chce obdarovat. Ve čtvrtém a pátém týdnu se již budeme ptát, jak může vypadat odpověď na toto působení Boží milosti, která k tobě v Kristu přichází a jak pro tuto odpověď připravit ve svém životě cestu. Ježíš tě volá a ty mu máš odpovědět: „Ano, tady jsem!“ Jen ten, kdo bděle a vytrvale naslouchá Božímu slovu, zaslechne v něm tlukot srdce živého Boha a chce mu odpovědět. Nejde o nějaké heroické rozhodnutí naší vůle, nýbrž o to, že vnímáme Boží volání, jež nás vábí, a přijmeme jeho sílu, jež nás přitahuje. Teprve v tomto týdnu je hlavním tématem tvé vlastní jednání - ovšem jednání nesené silou tohoto Božího volání! Tvá odpověď tedy musí být zcela nesená Duchem a zároveň zcela tvá vlastní. Doposud bylo v centru jednání Boží, nyní jde o přípravu cesty k této tvé odpovědi, ke tvému „ano“ k němu o velikonocích. Je přirozené, že je v tobě stále ještě hodně překážek bloků, které ti možná brání z hloubky srdce vyslovit své „ano“ ke Kristu. Texty tohoto týdne ti mají pomoci k jejich odstranění, aby tvé rozhodnutí mohlo dozrát.

Aby bylo možné přijmout život, který Bůh nabízí, je nutná změna a nová orientace tvého života: odvrátit se od všeho, co tě od Boha dělí, a přijmout Ježíše jako svého Pána a Vykupitele. Jde zde o odvrát od hříchu a přijetí Božího odpuštění. Je důležité své hříchy vidět konkrétně (falešné hodnoty a priority, modly a bůzci, nesmiřlivost, lež, krádeže, sebeodmítání, hříchy v oblasti sexuality, kulturní praktiky atd.), vzbudit v sobě ochotu své hříchy vyznat, zřici se jich a způsobené bezpráví (pokud je to možné) napravit.

Také bude dobré tento a příští týden vystavit Božímu světlu všechna svá zranění způsobená druhými lidmi, přijmout sílu odpustit druhým a nechat Ježíše, aby tyto rány uzdravil. Při tom je však třeba dobře naslouchat Bohu, neboť Duch svatý je tím, kdo odkrývá hříchy (J 16,8). Bůh ti takto chce ukázat rozhodující body a oblasti, ve kterých ještě čeká na tvé (první či hlubší) „ano“. Tento týden by sis tedy měl(a) udělat větší prostor pro ztišení. Biblické texty (od úterka) tě budou vyzývat k radikálnímu rozhodnutí k následování Ježíše, k tomu, aby ses stal(a) jeho učedníkem. Vše, co by tomuto rozhodnutí mohlo bránit, svěř ještě před slavením Velikonoc do vyznání svých hříchů ve společné slavnosti smíření a v osobní svátosti smíření (můžeš se na ni již během týdne - třeba i místo některých denních textů - připravit podle přílohy č. 2).

Koná-li se společná bohoslužba smíření, bývá zde také možnost modlit se za uzdravení vnitřních zranění. Proto do přípravy na svátost smíření můžeš zahrnout i tuto oblast (viz příloha č. 3 a ŽK Příloha, bod 2 – jen v 1. vydání), ale při přípravě i vyznání bys měl(a) tyto dvě oblasti od sebe jasně odlišit - hřích v sobě nenávidím a zříkám se jej - avšak sám sebe jakožto hříšného a zraněného člověka mohu přijmout a milovat. Proto je důležité na jedné straně jasně a jednoznačně pojmenovat své vlastní hříšné skutky a postoje a zřici se jich, na druhé straně pak mohu uvažovat o svých zraněních a o kořenech, ze kterých tyto hříchy vyrůstají, otevírat je Bohu k uzdravení, osvobození a proměně a spolu se zpovědníkem nebo s dalšími bratřími a sestrami se modlit za jejich prozáření Kristovým vzkříšením. Protože je tato oblast velmi rozsáhlá, může někomu pomoci tento týden setrvat pouze u přípravy na zřeknutí se vlastních hříchů a přípravu modlitbu za uzdravení nechat až na týden příští. Je vhodné, když ještě před Velikonocemi využiješ možnost setkat se s druhými a modlit se za sebe navzájem v rámci osobních rozhovorů.

Z preface: *Svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, vzdávám ti díky skrze našeho Pána, Ježíše Krista. Neboť on je světlo, které přišlo na svět, aby ti, kdo v něho věří, nechodili ve tmách. Skrze něho jsme uzdravováni ze slepoty hříchu, skrze něho se ve křtu stáváme syny světla. Proto tě chválím...*

Žalm týdne: Ž 40,1-12

Doprovodná četba: ŽK VII. Osvobození od hříchu

Liturgická modlitba: *Bože, tys poslal na svět svého Syna a jeho prostřednictvím uskutečňuješ naše vykoupění; oživ víru svého lidu, abychom se s oddanou zbožností připravovali na velikonoční svátky.*

Čtvrtá neděle postní

J 9,1-41

Tato neděle je tradičně podle vstupní antifony (viz Iz 66,10n) nazývána „laetare“ („raduj se!“). Sleduj tedy v dnešním textu onoho člověka, který byl od narození slepý a raduj se, jak ono „světlo světa“ (v. 5) proniká nejen jeho fyzickými očima (v. 7), ale postupně i jeho vnitřním duchovním zrakem: všimni si, jak postupně v neustálém hledání a napadání hlouběji poznává Krista (v. 12.17.25.27.30-33). Jeho uzdravení je však dovršeno teprve ve druhém setkání s Ježíšem, skrze jeho osobní odpověď víry a klanění (v. 38). A co ty?

Pondělí

Ef 4,17 - 5,20

Světlo, které proniklo do tvého života, ti možná v srdci odkrylo věci, které ti snad nahánějí strach („*skutky tmy*“). Dnešní text ti však nabízí jasnou cestu dál (opět v něm zůstaň jen u toho, co se tě zvlášť dotýká). Prožiješ-li své rozhodnutí do hloubky v srdci, neboj se je pak zpečetit i při slavení svátosti smíření.

Úterý

Lk 5,1-11

Setkání s Kristem, který člověka povolává na cestu následování a služby, v nás často vyvolá pocit slabosti, nehodnosti, hříšnosti (v. 8). Ježíš Petra velmi dobře zná se vší jeho slabostí (srov. Lk 22,31-34); zná však také Otcovu věrnost. Proto jeho „*Neboj se!*“ mohou vnímat jako jistý základ mé cesty následování.

Středa

Lk 5,27-32

Celník, tehdy totéž co veřejný hříšník, podvodník, kolaborant. Možná, že už dlouho zápasil sám se sebou a se svojí neřešitelnou situací. Ježíšovo zavolání jej uvedlo na novou cestu. Teprve na ní, při stolování s Ježíšem, pak mohl být uzdravován z hříchu. Nedám-li se na Kristovo volání do pohybu, těžko jej zakusím jako uzdravujícího lékaře!

Čtvrtek

Lk 16,10-13

Dnes si polož otázku: Nemám ve svém životě ještě nějakého jiného „*pána*“ vedle Boha? Nevede mě Ježíš právě v těchto dnech k vystoupení ze začarovaného kruhu života rozpolceného mezi moji hlubokou touhu po lásce a svobodě na jedné straně a nějakou moji nezdravou závislost na straně druhé? Ježíš ti pak neříká „*nesmíš*“ (sloužit dvěma pánům): takto rozpolcený(á) prostě „*nemůžeš*“ být šťastný(á).

Pátek

J 1,35-51

Jestliže ti na Ježíše ukázal někdo druhý, může to být dobrý začátek cesty následování. Všimni si však, že po tomto „*Hle, beránek Boží!*“, „*Nalezli jsme Mesiáše!*“ či „*Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš a Proroci!*“ vždy ještě následuje osobní setkání s Ježíšem. I pro tebe, který(á) jsi zatím šel (šla) za Kristem spíše kvůli druhým lidem nebo tradici, dnes platí: „*Pojď a uvidíš!*“, „*Pojď a přesvědč se!*“ Můžeš „*jít*“, „*vidět*“ a „*zůstat*“. Teď hned.

Sobota

J 21,15-19

Ježíš se dnes neptá Petra po jeho mravnosti či náboženských výkonech. Láska je věcí poznání milovaného, důvěry a svobodného rozhodnutí. Ježíš „*ví všechno*“ (v. 17), zná tvé zradu a zapření, ale právě do nich posílá svoji otázku po tvé lásce (u Petra: trojí zapření - tři otázky po lásce). Asi ví, co dělá, když s tebou stále počítá („*Následuj mne!*“). Objev dnes v sobě hloubku své lásky a vyznej jí Ježíši.

Příloha č. 2: Příprava na svátost smíření

(Viz také např. Józef Augustin: *Čtvrthodinka upřímnosti*, Karmel. nakl. Kost. Vydří 1995)

1. Děkuji za všechno, co jsem ve svém životě dostal(a) od Boha (třeba ve světle slova žalmu Ž 103,1-5), zvláště za to, co od něj dostávám v posledních dnech.

2. Divám na Ježíše, na to, jak on žil, mluvil a myslel, jaký měl vztah k druhým lidem a k Otci (mohu si číst např. příběh jeho utrpení z některého z evangelií).

3. Prosím o světlo Ducha svatého, který mě může a chce pomoci vidět můj hřích tak, jak jej vidí Bůh (srov. J 16,8) a dát mi sílu ke zřeknutí se jich.

4. Přemýšlím, co v mých myšlenkách, slovech, skutcích a stylu života neodpovídalo Ježíšovu jednání, kde jsem mu nebyl(a) podobný(á):

- *Mé myšlenky*: Jsou mé myšlenky jako Ježíšovy, nebo jsou jiné, naplněné zlostí, nenávisí, sobectvím, smyslnými touhami, nevolí, nedostatkem lásky, pýchou, pocitem vlastní spravedlnosti?

- *Má slova*: Jsou má slova jako slova Ježíšova, nebo je zde rozdíl? Nejsou má slova naplněna zlobou, netrpělivostí, nepřátelstvím, tvrdostí, zraňující zaujatostí? Mluvím pravdu, nebo používám svá slova k tomu, abych se vykroutil z těžkostí, abych se dělal lepším, než ve skutečnosti jsem?

- *Mé jednání*: Je mé jednání, jako by bylo jednání Ježíšovo na mém místě? Nebo je zde rozdíl? Nepřináší způsob mého jednání druhým lidem škodu místo užitku? Není mé chování se v práci, v dopravě, v přírodě nějakým způsobem ničivé? Nepoškozuji, neničím nějakým způsobem život, lásku, majetek nebo dobré jméno druhých?

- *Mé vztahy s druhými lidmi*: Jsou mé vztahy s druhými lidmi takového druhu, jako je měl Ježíš? Jsem připraven postavit všechny své vztahy pod nejvyšší panství Ježíšovo? Existují někteří lidé, proti kterým něco mám či kterým nechci nebo nedovedu odpustit?

- *Můj vztah k sobě samotné(mu)*: Je můj vztah k sobě takový, jaký měl Ježíš? Jsem si vědom(a) své jedinečnosti Božího syna (Boží dcery)? Je pro mě mé tělo chrámem Ducha svatého?

- *Mé vztahy k Bohu*: Je můj vztah k Bohu vztahem víry, důvěry, jak jej měl Ježíš vůči svému Otci, nebo je Bůh pro mne vzdálený a já si ho držím od těla? Snažím se modlit tak, jak se věrně modlil Ježíš? Nechávám v sobě rozvinout niternou modlitbu Ducha?

5. Prosím Boha o odpuštění všech těchto mých chyb, slabostí a hříchů, prosím, aby provedl „transplantaci mého tvrdého srdce“ (viz Ez 36,25-28).

6. Rozhodnu se, že se všech těchto hříchů zříkám, že již nechci hřešit, a hledám konkrétní léky a cesty, jak se naučit žít bez nich.

7. Vyznám Ježíši, že chci být i nadále jeho učedníkem a že ho mám i ve své slabosti rád(a) (srov. J 21,15-19).

Příloha č. 3: Liturgie svátostného smíření

(zpracováno Petrem Hruškou podle liturgické knihy *Obřady pokání* z r. 1982)

Pozn.: Konkrétní formu slavení svátosti smíření je samozřejmě třeba přizpůsobit časovým i osobnostním možnostem a potřebám či zkušenostem kajícíka.

1. Přijetí kajícíka

Úvodní modlitba

Po přivítání knězem se kajícík žehná znamením kříže a říká:

„Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého. Amen.“

Kněz nebo kajícík mohou toto znamení důvěry v Boží lásku rozvinout také formou krátké vlastní modlitby dále rozvíjející důvěru v Boží přítomnost a vyjadřující prosbu o světlo a touhu po odpuštění hříchů (*vyznání důvěry*).

Seznámení se situací

Pokud kněz kajícíka nezná, je vhodné, když jej kajícík seznámí se svojí současnou situací, např. kdy byl naposledy u zpovědi, jaký je jeho životní a rodinný stav, jaké prožívá radosti či potíže v duchovním životě apod. (*vyznání života*).

2. Čtení Písma svatého

Kněz nebo sám kajícík přečte nějaký vhodný úryvek z Písma svatého. Kněz se např. může zeptat kajícíka, jaký biblický text jej zvlášť oslovil poslední dobou nebo jaký úryvek z Písma si četl při přípravě ke zpovědi, a ten si pak mohou společně přečíst i nyní. Na čtení může kněz či kajícík opět reagovat krátkou spontánní modlitbou; čtení může být také vloženo do předchozí společné modlitby nebo být součástí přípravy.

3. Vyznání hříchů a uložení pokání

Vyznání

Kajícík pak vyznává vlastními slovy vše, co chce svěřit Božímu milosrdenství. Může pomoci, jestliže kajícík nejprve zmíní to, co se kajícíkovi od poslední zpovědi dařilo v síle přijatého odpuštění ve svém životě změnit (*vyznání vděčnosti*). Poté kajícík vyznává konkrétní hříchy, kterých se dopustil od poslední zpovědi, případně i některé další, které ještě nesvěřil Božímu milosrdenství (*vyznání vin*). Je vhodné, když kajícík své vyznání zakončí vyjádřením konkrétního předsevzetí, že chce i nadále být Kristovým učedníkem, jakými konkrétními způsoby se chce snažit dalších hříchů se vyvarovat a jak konkrétně některé důsledky svých hříchů napraví (*vyznání předsevzetí*). Kajícík může k vyznání připojit i svoji bolest, kterou prožívá jako důsledek svých dřívějších hříchů či hříchů druhých lidí, která sice není vlastním hříchem, ale často může kajícíka vést ke hříšnému jednání a zabraňovat mu v růstu ke svátosti (*vyznání zranění*).

Rozhovor

Kněz může kajcíníkovi citlivými otázkami či komentáři pomoci ke hlubšímu pochopení jeho situace, povzbudit jej k zaměření se na určité konkrétní oblasti jeho života nebo mu poradit konkrétní způsoby, jak s tím či oním hříchem, sklonem či zraněním zápasit. Jestliže kajcíník někomu poškodil nebo dal někomu pohoršení, kněz jej má přivést k předsevzetí to nějakým konkrétním způsobem napravit.

Pokání

Potom kněz kajcíníkovi navrhne určitý kající skutek (tzv. „uložení pokání“), který má být nejen odčiněním toho, co svými hříchy způsobil, ale také pomocí k novému životu a lékem proti slabosti a má tedy nějak souviset s předchozím vyznáním hříchů (modlitba, sebezápor, služba bližnímu, skutek milosrdenství, prosba za odpuštění, četba konkrétního úryvku z Písma apod.). Kněz se také může kajcíníka zeptat, jaký skutek pokání on sám vidí jako vhodný v jeho situaci.

4. Modlitba kajcíníka a rozhřešení

Modlitba

Kajcíník se pak spolu s knězem modlí. Kněz může kajcíníka vybídnout ke krátké modlitbě (volně formulované vlastními slovy nebo vyjádřené slovy Písma), v níž prosí Boha za odpuštění a vyjadřuje svoji lítost a předsevzetí žít novým životem. Kněz tuto modlitbu může dále rozvinout a vyprošovat kajcíníkovi vnitřní sílu k obrácení, k napravení hříchů, vysvobození z hříšných sklonů, uzdravení zranění důsledků hříchů a požehnání k dalšímu životu s Kristem.

Rozhřešení

Po modlitbě kněz vztáhne ruce nad hlavu kajcíníka a pronáší formuli rozhřešení, které zvěstuje, že smíření pramení z milosrdenství Otcova, ukazuje vnitřní souvislost s velikonočním tajemstvím Krista, vyzdvihuje úkol Ducha svatého v odpuštění hříchů a zdůrazňuje církevní stránku svátosti.

5. Díkůčinění a propuštění kajcíníka

Chvalozpěv

Když kajcíník přijal odpuštění hříchů, chválí Boží milosrdenství a děkuje krátkou modlitbou za přijatá dobrodiní. Tato modlitba může být opět formulované slovy Písma svatého (např. chvalozpěv Panny Marie „Magnificat“ z Lk 2) nebo vlastními slovy. Může se také sestávat s výzvou kněze „Chvalte Hospodina, neboť je dobrý!“ a z odpovědi kajcíníka „Jeho milosrdenství trvá navěky!“

Propuštění

Kněz poté propustí kajcíníka těmito či podobnými slovy: „Bůh se nad vámi (nad tebou) smiloval. Jděte (jdi) v pokoji a hlásejte (hlásej) ve světě jeho velké skutky!“

Příloha č. 4: Cesty k vnitřnímu uzdravení

1. Základní pohled:

Naše současné problémy, slabosti a konflikty mají často svůj původ v nějakém dřívějším prožitku, nějakém nedobřím vztahu, v nějakém šoku, odmítnutí či zklamání. Mnohé z těchto vzpomínek, jež pak dále působí v našem životě, sahají zpět až do nejranějších počátků našeho života. Čím je totiž člověk mladší, tím hlouběji může být zasažen zraňujícími událostmi. Většina z těchto zkušeností leží v našem nevědomí. Takovéto hluboko skryté „vzpomínky“ nás mohou svazovat nebo nás mohou hnát k tomu, že jednáme jinak, než bychom si přáli. Jestliže jsme „v Kristu“, stává se před Ježíšem naše minulost přítomností (Žd 13, 8). On může uzdravit všechny bolestné vzpomínky a může nám tak otevřít cestu ke svobodnějšímu, radostnějšímu a plodnějšímu životu.

2. Uzdravení vzpomínek je potřebné:

- a) při čistě emocionálních konfliktech, které nám brání konat dobro (nesmělost a ostýchavost, strach, smutek, pocity osamocení, komplexy méněcennosti).
- b) při takových emocionálních konfliktech, které mohou vést ke hříchu (hněv, nenávisť, zášť, zloba, pýcha, závist).
- c) při jednání vynuceném různými závislostmi a návyky (alkoholismus, různé náruživosti, vášnivost aj.).

3. Podstatné kroky při uzdravení vzpomínek:

- a) Vyznám Ježíše jako Spasitele a uzdravujícího Pána a přinesu před něj onen konkrétní současný problém nebo slabost.
- b) Vstoupím s Ježíšem do onoho období svého života, ve kterém tento současný problém vznikl. - Jestliže nevím, kdy to začalo, začnu u nějaké mé současné potíže. Někdy nás to dovede k podobným situacím v minulosti.
- c) Děkuji Bohu a chválím jej především za to dobré, co jsem v tomto období svého života přijal od lidí, se kterými jsem byl tehdy v kontaktu.
- d) Proším Ducha svatého, aby svým světlem ozářil všechny body mé minulosti, které mi připravily bolest a zklamání.
- e) Uvědomuji si, že Ježíš stál v tomto okamžiku při mně a z mé bolesti udělal svoji bolest. Myslím na jeho utrpení.
- f) Odpouštím lidem, kteří mě zranili, a žehnám jim v Ježíšově jménu.
- g) Proším Ježíše o odpuštění za škody, bolest nebo zklamání, které jsem já připravil druhým.
- h) Předám Ježíši tyto vzpomínky. Děkuji mu za to dobré, co on z toho vytěžil, a prosím jej, aby tyto vzpomínky dokonale uzdravil a zcela mě osvobodil od jejího negativního vlivu.
- i) Vzbudím víru, že Pán slyší a vyslyší moji modlitbu, jak to přislíbil. Začnu mu děkovat za jeho uzdravující dotek a zároveň očekávám skutečné změny ve svém životě.

4. Ježíš vzpomínku na minulost neodmítá, ale:

- a) uzdravuje staré rány a jizvy; stále více tuto vzpomínku zbavuje vši zloby, bolestivosti, zášti, všeho smutku a strachu;
- b) vynahrazuje mi lásku, pozornost, přijetí, obdiv a podporu, jež jsem tehdy potřeboval (a jichž se mi nedostalo).

5. Vnitřní uzdravení je většinou delší proces a vyžaduje trpělivost a důvěru.

Jestliže modlitba za uzdravení vzpomínek nepřináší žádané trvalé ovoce, může to být

způsobeno tím, že některý z uvedených podstatných kroků nebyl zcela uskutečněn nebo tím, že je zde třeba modlitby za osvobození. Nejčastější chyby spočívají v tom, že někdo někomu neodpustil.

6. Praxe:

a) Jestliže je to možné, měli bychom nějakého člověka, k němuž máme důvěru a jenž je pro to obdarován, poprosit o společnou modlitbu. Přitom mu krátce vylíšíme naši situaci.

b) Velkou pomocí může být účast na bohoslužbě, kterou vede někdo, kdo má zkušenost s modlitbou za uzdravení vzpomínek.

c) Samozřejmě, že se člověk může modlit i sám, buď za uzdravení nějaké konkrétní vzpomínky nebo za uzdravení celého života. Při tom je vždy důležitější dotknout se současných problémů a slabostí a vstoupit s Ježíšem do jejich kořenů, než pouze povrchně projít celý svůj život. Náš životní běh si také můžeme rozčlenit na více období a pak se vždy jeden den nebo týden modlit za jedno z nich. (V tom případě může být pomocí již předem zformulovaná modlitba za vnitřní uzdravení - viz dále.) Modleme se za uzdravení, kdykoli cítíme jeho potřebu. Ježíš je lékařem a terapeutem, který nás nikdy nenechá bez pomoci, i když při tom použije jinou cestu, než bychom my očekávali.

7. Cesta „spirituality zdola“:

Jen rány, které jsme přijali, a tak je spojili s Jeho ranami, se v našem životě stávají požehnaním pro nás i pro druhé. To moc hezky vysvětluje Anselm Grün ve své knize *Spiritualita zdola* (str. 3 - 5; 50 - 54). Jeho pohled bude zvlášť důležitý pro toho, kdo již delší dobu jde cestou následování a znovu a znovu v sobě zažívá zklamání.

„V dějinách spirituality existují mezi jiným dva proudy: jednak spiritualita shora, jednak zdola... Spiritualita shora vychází od ideálů, které si stanovíme, od cílových představ, jichž by měl člověk dosáhnout askezí a modlitbou. Odpovídá lidské touze být stále lepší, vystupovat stále výš a výše, stále víc a více se přibližovat Bohu. Skrývá však v sobě jedno nebezpečí: Kdo se ztotožní s ideály, potlačí často svou realitu, jež těmto ideálům neodpovídá. Tak dochází k vnitřní rozpolcenosti člověka, a ten onemocní... Spiritualita zdola je toho názoru, že Bůh k nám nemluví jen v bibli a prostřednictvím církve, nýbrž i prostřednictvím nás samých, prostřednictvím našich myšlenek a citů, našeho těla, našich snů a dokonce i prostřednictvím našich ran a našich domnělých slabostí... Ale ve spiritualitě zdola nejde jen o to slyšet Boží hlas ve svých myšlenkách a citech, vášních a nemocích, a tím objevit obraz, jaký si o mně učinil Bůh. Nejde tu ani jen o výstup k němu sestupem do vlastní reality. Ve spiritualitě zdola jde spíše o to, abychom se právě tam, kam jsme na konci svých možností dospěli, otevřeli k osobnímu vztahu vůči Bohu. Mniši říkají, že pravá modlitba stoupá vzhůru z hlubin naší bíd, a ne z naší ctnosti... Spiritualita zdola popisuje jednak terapeutické kroky, jimiž musí kráčet každý, kdo chce dospět k jádru své skutečné podstaty, jednak náboženskou cestu, která zkušenosti selhání vede k modlitbě, k 'vykřiku z hlubin' a k hlubokému vztahu k Bohu...

Každý z nás v sobě nosí nějaké rány, které mu zasadil život. Jeden byl v dětství nespravedlivě bit a nemohl se bránit, jiný býval zesměšňován, nebyl brán vážně. Jiná byla sexuálně zneužívána, zacházelo se s ní jako s objektem pudů. To jsou hluboká poranění... Nejhorší je poranění spirituální, tedy to, že jsme nebyli respektováni ve své zvláštní jedinečnosti... To má za důsledek, že se z nás stávají nesamostatné, stydlivé dospělé děti...

Mnozí se proti poraněním ze svého dětství chrání tím, že se v nitru křečovitě uzavřou. To je často dokonce k přežití nutné. Zároveň nám to však brání v žití. Jiní rány vytěsni,

uzavírají je pod pevný příklop, ale pak už žijí jen ve stálém strachu, že to příklop nevydrží a vnitřním pnutím že dojde k explozi. Jiní se dají svými ranami ochromit: stále se kolem nich motají a zpěčují se riziku života ze strachu, že by mohli být opět poraněni. Spiritualita zdola nám chce ukázat, že právě ve svých ranách objevíme ten poklad, který leží skryt na dně naší duše. Henry Nouwen řekl jednou při svěcení našeho rekolekčního domu: „Tam, kde jsme poraněni, kde jsme nalomeni, tam jsme otevřeni pro Boha.“ Tam jsme také otevřeni k setkání s naším pravým já. Svými ranami objevím, kdo vlastně jsem. Zde se dostávám do kontaktu se svým srdcem, s pramenem, odkud do mne proudí život, tady objevím poklad svého pravého já. Rány rozlámou mé masky, které jsem si nasadil a obnaží pravý Základ. Cesta spirituality zdola není nikterak jednoduchá. Předpokládá, že se smírím se svými ranami, že se na ně budu dívat jako na své nejlepší přátele, kteří mi ukazují cestu k pokladu ve mně. Kde jsem poraněn, tam jsem to skutečně jen já sám. Tam křičí za povrchem mého života mé skutečné Já a začne se hlásit o slovo...

Život nás zklamává vždy znovu a znovu. Býváme zklamáni sebou, svými neúspěchy, svým selháním. Býváme zklamáni svým povoláním, svým partnerem v manželství, rodinou, klášterem, farností. Mnozí reagují rezignovaně. Spokojují se prostě s životem jaký je, ale v srdci jim odumře veškerá vitalita, všechna naděje. Životní sny jsou pohřbeny. Ale i zklamání by mě mohlo dovést k pokladu. Snad mne chce osvobodit od iluzí, které jsem si udělal o sobě samém i o své budoucnosti... Zklamání strhává masku klamu, jemuž jsem dosud propadal, a ruší jej... Tak je i zklamání šancí, jak objevit své pravé já, ten obraz, který si o mně udělal Bůh...

Často žijeme v iluzi, že se všechny naše rány mohou vyléčit a Boha používáme k tomu, aby nám naše rány vyhojil. Vyhojením rozumíme, že se uzavřou a že je už necítíme. Dokud se naše rány nezajizví, stále kolem nich kroužíme a vrtáme se v nich stále hlouběji a hlouběji. Zazlíváme Bohu, že tuto ránu vůbec připustil. Teprve když jsme ochotni se s ní smířit, může se stát pro nás branou do našeho nitra, branou k prostoru zdravému, neporaněnému, v němž v nás přebývá sám Bůh. Rána nás nutí hledat zdraví ve svém nitru, a nikoli ve vnější síle a zdatnosti. V každém z nás - ať nás život zranil jakkoliv - je tento neporušený prostor - velesvatyně - k němuž má přístup jenom Bůh. Tam zakusíme uprostřed celé své rozervanosti uzdravujícího Boha.“

8. Příklad modlitby za vnitřní uzdravení:

Důležité je zůstat s tím, co se stane živým při této modlitbě, dostatečně dlouho pod Ježíšovým uzdravujícím pohledem s vděčností, že on tam byl i tehdy přítomen, trpěl s tebou, přijímá tě i s touto bolestí a chce ti skrze ni ukázat cestu ke tvému pravému já a k Otci.

Můj Pane a můj Bože,

prosím tě, abys mi dal víru plnou důvěry v tebe, abys nyní ve mně začal nebo dále konal své dílo uzdravení a prozářením mých ran tvým vzkříšením. Ty jsi Pán nad příběhem mého života. Vzešel (vzešla) jsem z lásky tvého srdce. Děkuji ti, Pane Ježíši Kriste, že jsi na kříži jenom prostě nezemřel, ale že ses za mně nechal i zranit, abych byl(a) tvými ranami uzdraven(a). Prosím tě, uzdrav a proměň mé bolestné vzpomínky a vstup se mnou nyní do všech životních situací se svou láskou, svým světlem a svým pokojem.

Můj Pane a můj Bože, tys věděl o mně všechno ještě dřív, než jsem byl(a) zrozen(a). Děkuji ti, že ses byl přítomen svou stvořitelskou silou, když se počal můj život. Chci ti nyní znovu svěřit prvních devět měsíců svého života. Ty znáš všechny okolnosti života mých

rodičů, které mě zatěžují, a které mi brání najít plně cestu k tobě. Pokud do mého podvědomí vnikly strach a jiné záporné vlivy již tehdy, když jsem byl(a) ještě v těle své matky, prosím tě, osvobod' mě od nich.

Můj Pane a můj Bože, tys byl přítomen, když jsem se narodil(a). Děkuji ti, žes mne už tehdy miloval. Právě v té veliké bolesti a šoku ze setkání se světem jsi mě držel v náruči. O svých prvních letech vím dnes málo, ale vím, že matka a otec mi měli být osobami, od nichž jsem očekával(a) náklonnost. Ty víš, zda jsem postrádal mateřskou lásku, zda jsem vyrůstal v přehnané péči, nebo zda bych byl býval potřeboval víc otcovské náklonnosti, jež by mi dala pevnost a sebedůvěru. Znáš všechny okolnosti vztahu mých rodičů ke mně, které mohly zapříčinit, že s dnes těžko přijímám jako muž (žena).

Pane Ježíši Kriste, ty jsi víc než otec a matka, ty jsi můj vlastní původce. Z tvé lásky jsem vzešel, po tobě žízním, dej, abych zakusil(a) tvou náklonnost a něžnost... Vyplň ve mně všechnu prázdnotu a daruj mi nyní tu lásku, kterou jsem tehdy nedostal(a). Odpouštím matce, že mě chtěla k sobě vázat, i otci, že měl pro mě tak málo času. Odpouštím rodičům hádky, které jsem musel(a) vyslechnout. Očisti mé srdce od výčitek a skloň se k mým rodičům. Odevzdávám je tvému milosrdenství. Odejmi ode mne všechny strach z temnot jakéhokoliv druhu, z pádů již zažitých i těch, které mohou přijít, strach, že se ztratím...

Děkuji ti, že mě pronikáš svým přijímajícím a uzdravujícím pohledem, můj Pane. Předkládám před tebe i svůj vztah k sourozencům. Pokud byly mezi námi spory o prvenství, závist, odmítání nebo odstrkování, přijď, prosím, se svou uzdravující mocí a obnov naše rozbité společenství. Dej mezi námi vyrůst odpouštějící lásce. Odpouštím jim, co bylo, a prosím tě, abys ty odpustil mně, co jsem jim způsobil.

Prosím, Pane, projdi se mnou školními léty. Býval(a) jsem úzkostlivý(á) a plachý(á) a netroufal(a) jsem si čelit novým situacím. Zraňovalo mne často počínání ostatních, kteří se prosazovali. Býval(a) jsem vysmíván(a) a odstrkovan(a). Byly doby, kdy jsem si připadal(a) jako někdo, kdo absolutně selhal. Odpouštím spolužákům vše, co mi prováděli. Prosím tě, Pane, uzdrav a proměň všechny tyto vzpomínky. Děkuji ti za to.

Pane Ježíši Kriste, předkládám ti čas mého dospívání. Ty víš, do jakých okolností jsem vrůstal(a) a jaké představy o životě tehdy převládaly: ctižádost, chtivost majetku, autoritativnost, konzumní postoje, konformismus, snaha udržet se nad vodou i za cenu ztráty charakteru. Vzpomínám si na první ztrátu mé důvěry i na zklamání s tím spojené; na vzniklou nedůvěru k lidem, ale i k tobě, kterému jsem často vyčítal(a) tvé jednání.

Můj Pane a můj Bože, odřikám se vši nedůvěry vůči tobě i druhým lidem, obzvláště lidem opačného pohlaví. Myslím na svou neuzdravenou sexuální zkušenost, která mne pak učinila nejistým (nejistou) a plným (plnou) zábran i vůči všemu ostatnímu. Můj Bože, dej, ať dovedu na to všechno pomyslet bez výčitky vůči tobě. Dej mi sílu připustit si před tebou všechny pocity, které ještě ve mně vyvstanou. Pane Ježíši Kriste, osamostatnil(a) jsem se již od svých rodičů? Prosím tě o uzdravení všech ran a bolesti z doby mého zraní a o sílu odpustit těm, kdo je způsobili.

Z celého srdce odpouštím svým bratrům a sestrám ve společenství církve, odpouštím i představitelům církve vše, co mě kdy zranilo, a i k nim samotným říkám své „ano“ i přesto, že s tím co dělají a říkají někdy nemohu souhlasit. Bože, můj nebeský Otče, vstup svým Duchem do každého mého vztahu, prozař všechny rány a daruj mi novou radost ze života v tomto společenství a v této církvi, se vši její slabostí a ohraničeností.

(Ti, kdo hledají své povolání:) *Děkuji ti, Pane, za tvoji touhu, abych ti patřil(a) celým, nerozděleným srdcem. Ty sám ses mi takto daroval a i já ti chci říci své „ano“. Uzdrav ve mě všechny falešné představy, že nějaká forma života je pro tebe méněcenná a jiná zas lepší. Ty sám mě voláš a pomalu ve mě necháváš uzrávat takový způsob života a takové povolání, ve kterém ti budu moci nejsnáze celým srdcem patřit. Věřím, že právě tam je naplnění veškeré mé touhy. Zbav mě strachu z manželství, z mužů, z žen a uzdrav ty vzpomínky a zkušenosti, které tento strach způsobily. Zbav mě strachu z života bez manželství, uzdrav ve mě všechny obavy, že přijdu zkrátka. Uzdrav ve mě strach udělat jakýkoli další krok, abych se nespálil(a). Ty sám, Pane, jsi mým povoláním; chci říci „ano“ k dozrávání tohoto povolání ve mně do jasné podoby.*

(Ti, kdo se připravují na manželství či celibát:) *Jsem ti vděčný(á), že mi dáváš tento čas dozrávání našeho vztahu a přípravy na život v manželství (čas přípravy pro život bez manželství - v semináři, řeholní komunitě, ve světě). Uzdrav ve mně vzpomínky a zkušenosti, jež mi zatím brání udělat ten rozhodující krok nebo změnit směr. Osvobod' mne od pohledů, názorů a přání lidí kolem mě. Ty sám, Pane, jsi mým povoláním; chci říci „ano“ k dozrávání tohoto povolání ve mně do jasné podoby.*

(Ti, kdo žijí v manželství:) *Děkuji ti, Pane Ježíši Kriste, žes byl přítomen, když začalo naše manželství. Zahrň, prosím, i mou ženu (mého muže) svojí láskou a zahoj všechny rány, které v našem manželství vznikly. Říkám jí (mu) své „ano“, říkám „ano“ k tomu, jaká (jaký) je, a odpouštím. Dej, prosím, ať od ní (od něho) nečekám nic, co mi dát nemůže. Ty jediný jsi mé štěstí na Zemi. Ukaž nám, jak ti společně cele patřit a dotkní se svým uzdravujícím pohledem všech našich strachů (z budoucnosti, z dětí, z vlastní slabosti...). Vždyť ty jsi tím prvním uprostřed našeho manželství.*

(Ti, kdo žijí závazný celibát:) *Děkuji ti, Pane Ježíši Kriste, žes mě povolal ke kněžství (k řeholnímu životu). Ty víš, s jakou radostí (s jakými obavami) jsem ti řekl své „ano“. Také znáš všechna má zklamání, jež jsem po tomto kroku prožil. Uzdrav ve mně jakoukoli formu povýšenosti, nadřazenosti, sebejistoty či spoléhání na vlastní výkon (uzdrav ve mně strach ze zklamání, vztah k vlastní sexualitě a k opačnému pohlaví, veškerou zatrpkllost, obavy ze špatné volby...) a uveď mne do svobody svého milovaného dítěte.*

(Ti, kdo žijí nedobrovolně sami:) *Pane, ty víš, jak na mne doléhá samota, pocit promarněného života, strach, že jsem už všechno zmeškal(a). Dávám ti své výčitky vůči tobě, své pocity, že jsi na mne zapomněl, a zříkám se jich. Vždyť tys mě povolal do svého společenství lásky. Daruj mi otevřenost pro přítomný okamžik a odejmi ode mne strach z budoucnosti, strach z jakéhokoli závaznějšího kroku, strach z volby, strach z mužů, z žen. Uzdrav vzpomínky a zranění, které tyto strachy způsobily a uveď mne do radostné otevřenosti před tebou. Dej mi sílu zvolit si tento současný stav jako šanci, jako dar (ať už to má být stav trvalý nebo jen dočasný). Ty jsi má budoucnost, v tobě mám svoji jistotu.*

(Ti, kdo ztratili svého životního partnera:) *Pane, ty sám víš, jak mi chybí ten, kterého jsem měl(a) rád(a). Děkuji ti za něj. I přes hranici smrti či rozchodu mu odpouštím vše, čím mi kdy ublížil. Buď ty sám jeho požehnáním a ve mě, prosím uzdrav všechny rány, které jsem v životě s ním utržil(a). Ty jsi má budoucnost, v tobě mám jistotu.*

Tebe, Pane, velebím, tebe chválím a tobě toužím zpívat novou píseň. Vždyť ty jediný jsi pro mne pramenem lásky, radosti a pokoje. Svůj život mám z tvé ruky a toužím ti jej nově odevzdat. Věřím, že jsi nyní nově započal uzdravovat můj život. Chci ti nově říci své „ano“: ano k tobě, Bohu mé minulosti, přítomnosti i budoucnosti.

A M E N

Pátý týden postní - dar oživujícího Ducha

Po „ukřížování“ našich hříchů (obrácení, 1. krok velikonoce), po přijetí kříže na cestě následování, po našem „ano“ ke Kristově trpící lásce (vyznání víry a ochoty k následování, 2. krok velikonoce) budeme (na Boží hod) pozváni udělat další (třetí) krok: otevřít sbe oživujícímu Duchu, který nás začlení do Kristova vzkříšení. Kolikrát se však bojíme otevřít se tomuto Duchu! Zapomínáme, že On je náš nejbližší Přítel i v situacích, kdy bychom se nejraději uzavřeli do sebe: při prožitku hříchu, zranění, starostí, úzkostí, samoty... Když přijmeš tuto radostnou zprávu srdcem, nebudeš se bát důvěřovat mu a otevřít své nitro. On je jemný. On je bohatý. Jen v jeho síle se můžeme modlit „*Abba, milý Otče!*“ (Ř 8,15). Jen v jeho síle můžeme slavit velikonoce, obnovit svůj křest, otevřít se jeho darům pro různé situace (dary modlitby, vhledu, rozlišování, proroctví, síly, uzdravení, služby, naslouchání...). Nejlepší přípravou na tento krok je zůstat tento týden v očekávání. Můžeš jej očekávat se svobodou a důvěrou Božího syna (Boží dcery). On ti dá, co bude pro tebe nejlepší - především sám sebe. Aby ses tomuto oživujícímu Duchu mohl(a) o velikonocech v plnosti otevřít, pozoruj tento týden v připravených textech jeho působení skrze Ježíše a v Ježíši s důvěrou, že je totéž připraveno i pro tebe:

Ježíš sám jako člověk zažil u Jordánu (Lk 3,21n) své osobní letnice, sestoupil na něho Duch svatý (srov. Sk 10,38) a začala z něho proudit Boží láska na lidi hladové po lásce. Jeho slova jsou naplněna touto silou lásky a lidé zakoušejí vše, co On říká, jako „evangelium“, tj. „dobrou, radostnou zvěst“. A koho se Ježíš v této lásce dotkne, ten je uzdraven (Lk 6,19). Nakonec Ježíš umírá na kříži. Jan o tom svědčí: „*A nakloniv hlavu, odevzdal ducha*“ (dosl. překl. J 19,30). Ježíš odevzdal svého Ducha, abychom ho my mohli přijmout. Letnice začínají na kříži, pokračují o velikonočním večeru (J 20,22), mají svůj vrchol o dnech letnic a pokračují dále dějinami. Několik století před tím měl prorok Ezechiel vizi potůčku, který vytékal z boku chrámu (Ez 47; srov. J 2,19-21). Tento potok byl hlubší a hlubší, až se stal proudem, který proměnil Mrtvé moře v životodárnou vodu. Jan vidí naplnění této vize v otevření Ježíšova boku. Srdce Ježíšovo je tedy zdrojem života a Ducha (krev a voda, srov. J 19,31-37 a J 7,37-39). Tento potok, který se otevírá v srdci Ježíšově má i tebe novým způsobem po několika dnech dostihnout. Můžeš to s jistotou očekávat.

V následujících dnech jsi také pozván(a) k tomu, abys napsal(a) Ježíšovi *dopis* (jako přípravu na 2. krok Velikonoce - důvěryplné přijetí Krista a rozhodnutí stát se jeho učedníkem). V tomto dopise mu vyslov dik za všechny obdržené milosti. Především mu řekni, že mu chceš hlouběji než dosud svěřit svůj život tak, aby tě mohl vést, jak a kam sám chce. Řekni mu, že jsi už nyní hotov(a) přijmout hodinu i okolnosti své smrti. Odevzdej mu všechny své plány, své sny, své naděje do budoucna. Dovol Ježíšovi, aby byl zcela Pánem tvého života. Můžeš v tomto dopise před Ježíše přinést i svá zranění, bolesti, zklamání a strachy a vstoupit skrze ně do hlubokého rozhovoru s tebou samotným (samotnou). Účastniš-li se společných exercícií ve farnosti, budeš mít příležitost tento dopis Ježíšovi „odeslat“ hozením do „ohně Boží lásky“ na začátku vigílie Zmrtvýchvstání Páně (nikdo jiný jej nebude číst; je to jen - pro někoho často nečekaně hluboká - forma osobní modlitby, která tě vede k formulaci často nejasných pocitů; osvědčilo se udělat si kopii a schovat si ji).

Z preface: *Svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, vzdávám ti díky skrze našeho Pána, Ježíše Krista. Neboť on je naše vzkříšení a život; slitovává se nad námi a má s námi soucit jako se svým přítelem Lazarem; a jako jeho zavolal z hrobu, tak nás skrze křest volá svým Duchem ze smrti k životu. Proto tě chválím...*

Žalm týdne: Ž 42 + 43 **Doprovodná četba:** ŽK VIII. Duch svatý, původce nové smlouvy

Liturgická modlitba: *Bože, tvůj Syn nás tak miloval, že se z lásky vydal na smrt za spásu světa; dej nám svou milost, abychom i my milovali své bratry a sestry a zůstávali v tvé lásce.*

Pátá neděle postní

J 11,1-4

Dnešní evangelium čti jako nádherný předobraz Kristova vlastního vzkříšení, ke kterému jsme přičleněni i my (Ef 2,6!). Člověk, který spočinul v hrobě, může již jen a jen přijímat a čekat na vylití Boží lásky, na oživujícího Ducha (srov. Ez 37,12-14; Ř 8,8-11). Vstup dnes do hluboké důvěry, že v příštích dnech i ty v hrobě svých slabostí budeš moci tohoto oživujícího Ducha zakusit a slyšet: „*Lazare* (Petře, Marie, Františko...), *pojď ven!*“

Pondělí

Lk 1,26-38

Dnes máš spolu s Marií slyšet opět naše známé „*Neboj se!*“ A jestliže ti jsou blízké i její další otázky („*Jak se to může stát?*“ Jak se dostat z problémů? Jak prožít oživení své víry? ...), pak dávej dobrý pozor na andělova slova k ní (a co na to Maria?).

Úterý

Lk 3,21-22 + 4,1.14-21

I Ježíš jako člověk potřeboval přijmout vylití Ducha svatého do svého života. Na tomto Duchu, na tomto niterném vztahu lásky mezi Otcem a Synem, byla postavena jeho modlitba, jistota o Otcově lásce, cesta pouští, vítězství nad pokušením i služba těm nejobožejším. To vše se týká i tebe. Právě „*dnes*“.

Středa

Lk 11,9-13

V prosebné modlitbě roste naše očekávání, naše touha, naše důvěra, naše otevřenost pro přijetí Božích darů takovým způsobem, jaký Bůh uzná za nejlepší. Ježíš dnes vede své učedníky k prosbě za to nejdůležitější. Jediné, co nám může bránit v přijetí, je naše nedůvěra (neznám ještě svého Otce, a tak od něj nic neočekávám) a pýcha (vystačím si sám, nic nepotřebuji).

Čtvrtek

Lk 24,44-53 + Sk 1,1-14

Otevřelo se tvé srdce k porozumění Písmu? Rozhodl(a) ses stát Ježíšovým učedníkem? Toužíš být svědkem jeho evangelia? Setkáváš se s bratřími a sestrami a spolu s Marií v „*horní místnosti*“ v očekávající modlitbě? Pak důvěřuj: Otec plní svá zaslíbení!

Pátek

Sk 2,1-13.38 + 4,23-31 + 10,38-48 + 19,1-7

Přečti si dnes letmo všechny čtyři texty a pak opět zůstaň u toho z nich, který ti je nejbližší. Pozoruj, že Duch není vyléván jen jednou provždy. Znovu a znovu v nových životních obtížích sesílá Otec svého Ducha těm, kteří jej očekávají, a stává se jejich životní silou. Věříš, že je totéž možné i dnes? Pak jsi dobře pochopil(a) Boží slovo (srov. Sk 2,38!).

Sobota

J 7,37-39

Na konci tohoto týdne se znovu vrať k symbolice „živé vody“ ze třetí neděle. Dnes už mnohem více „znáš Boží dar“, už víš mnohem jasněji „co dává Bůh“. Co máš v příštích dnech dělat, to ti již řekne dnešní text.